

3. Волосюк, І. С. США і корейська проблема в період холодної війни. *Наукові праці*. Т. 74. Вип. 61. С. 76–80.
4. Лоссовський І. «Гарячі» сполохи «холодної» війни (до 60-ї річниці завершення Корейського конфлікту 1950–1953 років). *Зовнішні справи*. 2013. № 9. С. 32–35.
5. Орлов А. С., Гаврилов В. А. Тайны Корейской войны. М.: 2003. 260 с.
6. Дюпюи, Р. Эрнст, Дюпюи Тревор, Н. Всемирная история войн: в 4-х кн. / ред. кол. А. Д. Балабуха, Н. Л. Волковский, Д. Н. Волковский, И. А. Задоя, Н. Л. Сухачев. СПб. – М., 1997. Кн. 4. С. 541–561.

Катерина Радинська

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНИХ ПОНЯТЬ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Одне із головних положень концепції оновлення сучасної освіти пов'язане з перебудовою шкільної графічної освіти, оскільки графічні знання і вміння – це один із факторів, що сприяють загальнокультурному розвитку людини, її готовності до неперервної освіти та професійної діяльності. Графічна підготовка пов'язана з оволодінням методами пізнання, науковим стилем мислення, розвитком інтуїції, просторової уяви. Поряд із цим графічна підготовка має чітку гуманітарну спрямованість, оскільки є мовою науки і техніки, необхідна для моделювання та вивчення багатьох явищ, що відбуваються у природі та суспільстві, формує духовну сферу людини, інтелектуальні, морально-етичні складові людської особистості.

У такій ситуації необхідно звернути увагу на методичну систему навчання основ графічної грамоти, зокрема формування графічних понять на основі психологічних закономірностей графічної діяльності, що сприяє розвитку просторової уяви, розумового та технічного мислення, розумових дій, ґрунтовному засвоєнню графічних знань і виробленню вмінь їх застосовувати.

Непомітна зовні розумова діяльність являє собою тісну взаємодію мислительних операцій, образного мислення і пам'яті. В результаті цього і утворюється графічний образ предмета, який фіксує в уяві учня його властивості, що умовно відображені на кресленні, або ще підлягають відображенню шляхом побудови необхідних зображень.

В процесі виконання креслення виділяються три основних етапи. Перший етап складається зі спостереження зображуваного предмета і побудови на цій основі ескізу. Другий етап – вимірювання предмета і простановки розмірів. Третій етап – виконання креслення за ескізом.

На певному віковому етапі у дитини починає формуватись

системний механізм сприйняття оточуючої дійсності, він розвивається з набуттям навичок зображувальної діяльності, удосконалюється в процесі навчання і до початку вивчення курсу графічна підготовка дитина має певний базис у вигляді просторової уяви, логічних знань про простір, знань про масштаб і вимірювання предметів, досвід зображення об'єктів. Зрозуміло, що в ідеальному варіанті, як засвідчують дослідження багатьох психологів, формування та розвиток перерахованих знань і вмій повинні здійснюватись у чіткій відповідності з віковими особливостями під впливом навчального процесу. Тобто, коли, наприклад, в ранньому віці у дитини виникає потреба у співвідношенні візуального образу предмету з дотиком і, відповідно, формуються передумови важливих для графічної діяльності якостей відтворення наочності, потрібно вже на даному етапі використовувати відповідні завдання.

Але у будь-якому випадку досвід «стихійного» сприйняття, який передбачає відокремлення предмета з оточуючого середовища, виділення контуру, як межі повинен стати першою сходинкою в процесі оволодіння графічною мовою техніки, прототипом того матеріалу, який розглядається на початковому етапі вивчення.

Розпочинаючи графічної підготовки з розгляду шрифтів, типів ліній, масштабів і т. ін. ми, мабуть, забуваємо про основне його функціональне призначення, про його природу і сутність. За масою нормативної технічної інформації втрачається сама суть і значення цієї науки.

Креслення – це знакова система, що має суспільну природу і виконує функції міжнародної мови. Якщо це так, то провівши паралель з функціонуванням мови та письма, слід зазначити, що дитина спочатку вчиться розуміти мову, говорити, а потім вже опановує правила правопису. Тож, можливо, спочатку варто навчитись „говорити” мовою графічних зображень, навчитись читати і виконувати зображення предметів, які не складні за формою й обов'язково максимально знайомі учням, а вже потім опрацьовувати правила виконання графічних документів.

Тож на початковому етапі графічної підготовки слід приділити серйозну увагу розробці спеціальної, заздалегідь продуманої системи вправ, що охоплює питання побудови контурів зображень на графічна підготовках та аналізу графічного складу зображень, умовностей і спрощень при побудові зображень.

Список використаних джерел

1. Буринський В. М. Самостійна робота як засіб удосконалення графічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання : дис...канд.пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання» / В. М. Буринський. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2001. – 179 с.
2. Верхола А. П. Дидактические основы оптимизации процесса обучения дисциплинам вуза: дис... д-ра пед. наук : 13.00.01 / А. П. Верхола. – К.,

1989. – 426 с.

3. Джеджула О. М. Теорія і методика графічної підготовки студентів інженерних спеціальностей вищих навчальних закладів: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / О. М. Джеджула. – Тернопіль, 2007. – 458 с.
4. Райковська Г. О. Наукові підходи та сучасний стан з графічної підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ / Райковська Г. О. // Вісник Житомирського державного університету ім. Франка. – Випуск 35, Житомир, 2007. – С. 109–114.

Людмила Рожко

СЕМАНТИКА ОБРАЗУ ЯРОСЛАВНИ В «СЛОВІ О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ»

У творах середньовічного періоду української літератури, коли набув поширення жанр літописання, переважав історичний тип жінки. Як правило, це були особи з княжої родини або ж іноземні королеви, принцеси тощо. Здебільшого згадки про них у літописах обмежувалися короткими повідомленнями про певні події, що їх стосувалися.

Окремо від історичних та релігійних типів жінок в українській літературі Середньовіччя стоять образи жінок у «Слові о полку Ігоревім», найпомітнішим з яких є образ Ярославни. Образ жінки у «Слові» тяжіє до фольклорного і має символічну паралель з образом землі-матері. Задля захисту якої, на думку автора, необхідно забути всі чвари і непорозуміння, фабульним центром твору виступає невдалий похід Новгород-Сіверського князя Ігоря Святославича і його брата Всеволода, князя Курського, на половців у кінці квітня – на початку травня 1185 року.

У Києві за часів «Слова» правив Святослав Всеволодович, як і більшість героїв поеми, представник роду Ольговичів, син київського князя Всеволода Ольговича і Марії, дочки Мстислава Великого. Святослав був типовим «головним» князем на Русі того періоду, однак не мав потужного впливу на «підлеглих» йому правителів. Власне, навіть враховуючи винятково шанобливе ставлення автора «Слова» до Святослава, тут він постає хоч і мудрим патріархом, та безсилим будь-що змінити сюзереном. З іншого ж боку, саме через спільний похід руських князів на половців під проводом Святослава у 1183 році, в якому вони одержали перемогу над ворогом, його молодші двоюрідні брати Ігор і Всеволод, які не брали участь у цьому поході, вирішили і собі пошукати слави у землях половецьких.

Фрагмент «Слова», присвячений Ярославні, який традиційно називають «плачем» (хоча важко не погодитися з думкою Білоуса, що це радше «замовляння» [17, с. 207–223]), традиційно трактують як ліричну вставку до поеми, плач люблячої жінки за своїм коханим чоловіком, а саму